

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. D1-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo

Projekto rengėjas Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija

Projekto tikslas Projektuojant ir statant faktiškai kitokios paskirties pastatus, nei nurodyta projekte ir teritorijų planavimo dokumentuose, kyla **neigiamos pasekmės visuomenei**: savivaldybių suplanuota infrastruktūra neatitinka poreikių, neužtikrinamas gyventojų informavimas ir teisėti lūkesčiai, nesukuriama sveikatai palanki gyvenamoji aplinka, gyventojai įsigyja „negyvenamus“ butus su iš to kylančiomis jų valdymo ir naudojimo problemomis, rekreacinės teritorijos naudojamos ne viešajam interesui tenkinti, didėja nepasitikėjimas valstybe, apkraunama teismų sistema ir kt.

Siekiami aiškiau suregulamentuoti statinių paskirčių klasifikavimą nustatant aiškesnius reikalavimus tam tikros paskirties ar tipo pastatams ir patalpoms:

1. Keičiamas statinių paskirčių **klasifikavimas**, siekiant jį sutapatinti su žemės naudojimo būdų turiniu, kuris naudojamas teritorijų planavimo dokumentų, užkoduojančių teritorijų naudojimą pirminiame – t. y. teritorijų planavimo etape;

2. Statinių paskirčių klasifikavime įvedamas **turtinių vienetų** (galimų atskirais nekilojamojo turto kadastro objektais pastate suformuoti patalpų) apribojimas tam tikros paskirties statiniuose, atsižvelgiant į tų paskirčių pastatų naudojimo specifiką;

3. Atsisakoma **nebeaktualių statinių paskirčių** ;

4. Siekiant statinių naudojimo pagal paskirtį aiškumo ir teritorijų planavimo metu nustatyto teritorijos naudojimo būdo, išskiriami **mišrūs ir vienos paskirties pastatai** (kuriuose nustatomas galimas įvairių paskirčių patalpų santykis), nustatomi papildomos normos (infrastruktūros poreikis) ir techniniai reikalavimai projektuojant mišrius pastatus, taip pat sąlygos mišrių pastatų atsiradimui.;

5. Tikslinama **blokuotų pastatų sąvoka**;

6. Išskiriami rekreacinių **pastatų tipai - skirti viešai ir privačiai rekreacijai**;

7. Išskiriama atskira **specialiųjų paslaugų pastatų paskirtis**, siekiant prievolės gauti statybos leidimą norint keisti statinio paskirtį į didesnę poveikį aplinkinėms teritorijoms darančią pastatų ar patalpų paskirtį;

8. Naujai dėstomame statinių klasifikavime **nebelieka prievolės gauti statybos leidimą**, kai keičiamas tik pastato ar patalpos tipas (keičiama veikla pastate ar patalpoje į pagal savo pobūdį ar specifiką panašią veiklą);

9. Tam tikroms atskirais nekilojamojo turto kadastro objektais formuojamoms **patalpoms nustatomi reikalavimai dėl jų sudėties (tipologijos)**, siekiant, kad nebūtų piktnaudžiaujama jų kiekiu pastate – t. y. atvejais, kai jos pagal faktą jos virsta butais;

10. Nustatomi **apribojimai pagalbinio ūkio pastatų statybai ir registravimui**, nesant pagrindinio pastato;

11. Reglamentuojamas **naujas bendro gyvenimo namų pastatų ir patalpų tipas** ;

12. Įtvirtinta nuostata, kad įrengiant **gyvenamąsias patalpas mišriuose pastatuose** privaloma užtikrinti joms reikalingą infrastruktūrą žemės sklype.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)*

Poveikis atitinkamai sričiai

Numatomas teisinis reguliavimas reguliuos esamą teisinių santykių sritį.

Numatomu teisiniu reguliavimu planuojami esminiai pakeitimai atitinkamoje srityje: įvestas projekte siūlomas aiškesnis pastatų paskirčių klasifikavimas leistų išvengti piktnaudžiavimo pastatų paskirtimis atvejų jau pirminiame – t. y. statinio projektavimo ir statybos leidimo išdavimo etape, kas užtikrintų teritorijų planavimo dokumentuose suplanuotą žemės naudojimą neperkraunant suplanuotos infrastruktūros, sumažintų administracinę naštą vykdant pastatų naudojimo pagal paskirtį kontrolę, tolimesniuose statinio eksploatavimo etapuose. Būtų užtikrintas ir aiškiai atskirtas viešas ir privatus rekreacinių teritorijų naudojimas. Sumažėtų teisinių ginčų atsirandančių dėl neaiškaus reglamentavimo, savivaldybėms būtų lengviau planuoti ir įgyvendinti suplanuotus teritorijų sprendinius. Visuomenei būtų aiškiau pateikiama informacija dėl pastato naudojimo paskirčių mišrumo.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio efekto tikimasi ilgalaikio ir stipraus.

Naujam statinių paskirčių klasifikavimui įgyvendinti reikės pakeisti esamas informacines sistemas kurios paremtos dabar galiojančiu statinių paskirčių klasifikatoriumi (IS Infostatyba, VI Registų centro kaupiamų duomenų klasifikatorius, NT vertės apskaičiavimui naudojamos programinės įrangos klasifikatorius). Atitinkamai pagal nustatytą naują klasifikatorių turės prisitaikyti kiti LR teisės aktai, kuriuose reglamentavimas paremtas įvardintomis statinių paskirtimis. Pereinamajam laikotarpiui, tam kad išvengti neaiškumų, reglamento prieduose pateikiami inžinerinių statinių, pastatų, patalpų pagrindinės naudojimo paskirties įrašytos nekilnojamojo turto kadastrė, įrašų keitimo aprašai.

Siūlomam numatomam teisiniam reguliavimui nustatyti svarbus laiko aspektas – numatytas įsakymo įsigaliojimas 2024 metų lapkričio 4 d., tam, kad iki to laiko būtų galima pasirengti naujo reglamentavimo įgyvendinimui (pakeisti informacines sistemas, susijusius teisės aktus, informuoti verslą ir visuomenę apie būsimus pasikeitimus reguliavimo srityje.)

Neatlikus projekte siūlomų pakeitimų statinių paskirčių reglamentavime, niekaip nebūtų sprendžiamos dabartinės aktualios problemos šioje reguliavimo srityje.

Poveikis valstybės finansams

Projekto įgyvendinimui nereikės skirti papildomų lėšų;

Prie projekto įgyvendinimo turės prisidės kitos institucijos – VĮ Registrų centras (klasifikatoriaus keitimas).
 Projekto įgyvendinimas leis sutaupyti valstybės biudžeto lėšų sumažėjus išduodamų statybos leidimų kiekiui keičiant statinio ar patalpos naudojimo tipą, bet nekeičiant paskirties.
 Projektui įgyvendinti nereikia papildomų asignavimų, viršijančių institucijai patvirtintą asignavimų sumą.
 Projekto įgyvendinimas nepaveiks valstybės tarptautinių finansinių įsipareigojimų.

**Poveikis
administracinei
naštai**

Numatoma, kad naujas reglamentavimas leis sumažinti administracinę naštą, nebelikus prievolės gauti statybą leidžiantį dokumentą tais atvejais, kai bus keičiamas patalpos ar statinio naudojimo tipas bet nebus keičiama paskirtis. Skaičiavimai pateikiami atskirai. Bus mažinama tiek piliečių ir kitų asmenų administracinei našta, tiek valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų administracinei našta sumažėjant atvejų skaičiui kai privaloma rengti, tikrinti projektus, išduoti statybos leidimus.
 Dėl įgyvendinamų pokyčių numatomas teigiamos poveikis socialinei aplinkai – visuomenei taps aiškesnis pastatų naudojimas pagal paskirtį. Klimato kaitai neigiamų pasekmių nenumatoma

**Poveikis socialinei
aplinkai ir klimato
kaitai**

Gali būti nurodomas projekto poveikis kitais, pagal projekto pobūdį aktualiais poveikio vertinimo aspektais.

Kita svarbi informacija

2022 m. lapkričio 30 Aplinkos ministro įsakymu Nr. V-197 „Dėl darbo grupės teisės aktų, reglamentuojančių projektuojamų statinių paskirties reikalavimų kriterijus, tobulinimo pasiūlymams pateikti sudarymo“ pavestam statinių paskirčių reglamentavimo klausimui spręsti pasiūlymai buvo pristatyti 2023 m. kovo 22 d. Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitete.

Rengiamo teisės akto projekto pokyčių nuostatos darbo tvarka buvo aptartos su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie VRM, VĮ Registrų centro, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie VRM atstovais, siekiant nustatyti naujo teisinio reguliavimo pokyčio įtaką šių įstaigų ir įmonių kuruojamoms teisinio reguliavimo sritims. Taip pat teisės aktų projektų nuostatos buvo pristatytos platesniu mastu 2023 m. spalio 20 d. Aplinkos ministerijos organizuoto socialinių partnerių penktadienio renginyje.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Edvardas Minkevičius
Pareigos	Vyresnysis patarėjas
Institucija (padalinys)	Aplinkos ministerijos Architektūros ir inovacijų Politikos grupė
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. +370 614 45323, el. p. edvardas.minkevicius@am.lt